EERSTE LANDELIJKE BIJEENKOMST

1 oktober 2026

in **samenwerking** met:

impuls open leermateriaal

HAVO-P

WWW.HAVO-P.NL

Praktische informatie

Tijd

1 oktober 2026

12.00 - 17.00 uur

Voor

Docenten, projectleiders, schoolleiders,
SLO, OCW, VO-raad, Vereniging Hogescholen, hbo-partners, geïnteresseerde bedrijven en overige betrokken onderwijsorganisaties.

Locatie

Van der Valk
Eindhoven

Praktische info

Aanmelden via:

We zien je graag op 1 oktober!

Let op! We maken tijdens deze bijeenkomst foto's en korte video's. Wil je niet in beeld? Vraag dan bij binnenkomst om een oranje keycord.

PLANNING

1 oktober 2026

12.00 - 12.25

Inloop en ontvangst
Kies bij binnenkomst uit een sessie voor ronde 1
en een sessie voor ronde 2.
Lees meer over de sessies en bereid je voor.

12.30 - 12.55

Kennismaken met Platform Havo-P
Presentatie van de vijf pijlers: regionaal kennisnetwerk, leermiddelenbank, scholing, hbo en bedrijven.

13.00 - 14.00

Keynote: 'Stop met innoveren, start met duurzaam veranderen'
Frank van den Ende

14.10 - 14.55

Ronde 1: Themasessies
Schoolleiderssessie 1 en diverse sessies voor docenten

15.05 - 15.50

Ronde 2: Themasessies
Schoolleiderssessie 2 en herhaling overige sessies

16.00 - 16.30

Kennismaking met de regiocoördinatoren
Terugkoppeling en gezamenlijke afsluiting.

16.30 - 17.00

Netwerkmoment
Informele ontmoeting en uitwisseling.

Keynote

Frank van den Ende
Eigenaar OWN Onderwijs
Educational Design & Innovation

‘Stop met innoveren, start met duurzaam veranderen’

De pilotfase van Havo-P ligt achter ons. Nu begint de volgende stap: praktijkgericht onderwijs duurzaam verankeren binnen het havo.
We verheugen ons op de keynote-presentatie van Frank van den Ende.

Frank is auteur van het boek 'Stop met innoveren, start met duurzaam veranderen'. Zijn boodschap sluit naadloos aan bij de ambitie van Platform Havo-P. Want hoe zorg je ervoor dat een succesvolle pilot uitgroeit tot toekomstbestendig onderwijs? En hoe bouw je aan verandering die écht beklijft?

Tijdens deze presentatie deelt Frank inzichten en praktijkvoorbeelden uit het onderwijs, de zorg en gemeentelijke organisaties en laat hij zien hoe organisaties duurzame verandering kunnen realiseren.

www.ownonderwijs.nl

PROGRAMMA

Sessies voor schoolleiders en MT

Ronde 1

1

Meer dan een nieuw vak: van pionieren naar duurzaam bouwen aan Havo-P

Voor schoolleiders

Een praktijkgericht programma invoeren is één ding. Zorgen dat Havo-P zich duurzaam ontwikkelt binnen je school vraagt om andere keuzes. In deze interactieve workshop kijken we naar Havo-P als een verander- en ontwikkelproces. Of je nu nog aan het begin staat en een beeld hebt van hoe je Havo-P wilt aanbieden, of al langer ervaring hebt: waar staat jouw school en wat is een logische volgende stap? Met een praktische ontwikkelkaart brengen we verschillende aspecten van Havo-P in beeld en kijken we ook naar veranderkundige vragen: hoe zorg je voor eigenaarschap, welke rol heeft de schoolleiding en welke strategische keuzes helpen om Havo-P duurzaam verder te bouwen?

Jannet Marechal - Van Dijken
(Projectleider scholing Platform Havo-P)

Ronde 2

2

Leidinggeven bij Havo-P als concept in je school: een praktijkvoorbeeld

Voor schoolleiders

Een praktijkvoorbeeld van de invoering van havopraktijkvakken, waarbij alle havoleerlingen van de school dit programma volgen: vier dagen theorie en één dag praktijk.
We delen dit voorbeeld en gaan met elkaar in gesprek over wat je als schoolleiding moet organiseren. Wat werkt hierbij ondersteunend en waar kunnen we elkaar helpen, nu en in de toekomst?

Robbert van der Veer
(Voorzitter Platform Havo-P & Directeur Mondriaan College)

PROGRAMMA

Overige sessies

Ronde 1 & ronde 2

3

Bouwstenen voor een sterke Pgp-opdracht

Voor docenten

In deze sessie ga je aan de slag met concrete leerdoelen uit het examenprogramma vertalen naar een goede Pgp-opdracht. Op basis van voorbeeldopdrachten en een checklist bespreken we samen waar een goede opdracht aan moet voldoen. Je krijgt inzichten, tips en tools aangereikt om de kwaliteit van je eigen (concept)opdrachten kritisch te bekijken en waar mogelijk te verhogen. Een workshop met een opbrengst die direct toepasbaar is op je eigen school.

Wilma Bredewold & Babs van Sleeuwen
(Trainers scholing Platform Havo-P)

4

Toelichting op examenprogramma en handreiking

Startende scholen

De praktijkgerichte programma's zijn nieuwe keuzevakken voor de havo. Tijdens deze sessie geeft SLO toelichting op de uitgangspunten, het examenprogramma en de handreiking. SLO geeft uitleg over de vertaling hiervan naar een schooleigen onderwijsprogramma. Er is volop ruimte voor vragen. Daarnaast ga je actief met de inhoud van het programma aan de slag door opdrachten te ontwikkelen of te bespreken.

Mariska Maas & Viola van Lanschot Hubrecht (SLO)

5

Good practice pgp-Technologie

Voor docenten

Erna en Frank nemen je mee in twee inspirerende voorbeelden van pgp-Technologie, waarin leren in de praktijk en samenwerken met externe partners centraal staan. Van een bouwkundemodule rond een mantelzorgwoning, in samenwerking met mbo, hbo en bedrijfsleven, tot onderzoek naar broccoliplanten met drones en AI. Ontdek hoe echte opdrachten leerlingen laten kennismaken met technologie, vervolgonderwijs én de beroepspraktijk.

Erna Gerritsen & Frank Ensel
(Regiocoördinatoren Platform Havo-P)

6

Good practice pgp-Maatschappij

Voor docenten

In deze sessie delen Jeroen en Ryco good practices voor de richting pgp-Maatschappij op twee gebieden: hoe je de juiste voorwaarden creëert binnen de school en hoe je sterke praktijkgerichte opdrachten ontwerpt. Het VeenLanden College deelt zeven bouwstenen die bepalend zijn geweest bij het opzetten van Havo-P Business. Geen blauwdruk, maar concrete ervaringen en lessen over roosters, mensen, netwerk, de buitenwereld binnenhalen en vooral: durven doen. Vervolgens zoomen we in op de opdrachten zelf. Aan de hand van een concrete opdracht bekijken we welke ontwerpkeuzes helpen om leerlingen daadwerkelijk in beweging te krijgen en hoe de verschillende eindtermen van Maatschappij logisch in een opdracht samenkomen. Na deze sessie heb je concrete ervaringen, ontwerpprincipes en voorbeelden in handen die je kunt gebruiken bij het opzetten, verder ontwikkelen of aanscherpen van je eigen praktijkgerichte programma.

Jeroen Vis & Ryco Wolbers
(Regiocoördinatoren Platform Havo-P)

7

LOB en Havo-P

Voor docenten

Havo-P en LOB vormen samen een krachtige combinatie. In deze sessie krijg je concrete ideeën en handvatten om loopbaanontwikkeling en -begeleiding te verweven met praktijkgerichte opdrachten en ervaringen. We laten zien hoe leerlingen via Havo-P niet alleen kennis en vaardigheden ontwikkelen, maar ook ontdekken wie zij zijn en wat bij hen past. Je gaat naar huis met voorbeelden die direct toepasbaar zijn in de schoolpraktijk. Deze sessie is voor iedereen die Havo-P betekenisvol wil inzetten voor de toekomst van leerlingen.

Kitty van Veen
(Regiocoördinator Platform Havo-P)

8

Samen bouwen aan de leermiddelenbank, samen verschil maken

Voor docenten

Hoe zorgen we samen voor kwalitatief goede Havo-P-opdrachten die voor docenten in heel Nederland toegankelijk zijn? Stichting Platform Havo-P en Impuls Open Leermateriaal (IOL) bouwen aan een landelijke leermiddelenbank en actieve community waarin delen, hergebruiken en verbeteren centraal staan. Ontdek hoe je samen met collega-docenten en regiocoördinatoren praktijkopdrachten kunt ontwikkelen, beoordelen, uitwisselen en duurzaam beschikbaar kunt maken.

Milou van Ast en Nanja van Zundert (Impuls Open Leermateriaal/NPuls)

Overige sessies pagina 2

9

Competentiegericht onderwijs door Skills-wedstrijden

Voor docenten

In de interactieve sessie 'Competentiegericht leren door Skills-wedstrijden' verken je hoe vakwedstrijden kunnen bijdragen aan het verwerven en trainen van vaardigheden en aan diepgaand leren. Ook ontdek je welke pedagogische en didactische ontwerpprincipes hierbij helpen.

Walter van Ek (World Skills - Skills Talents)

10

Havo-P en PWS of stages

Voor docenten

In deze praktische sessie delen Marius (Pieter Zandt) en Wendie (Stichting OGVO) hun ervaringen met de inrichting van Havo-P in de praktijk. Centraal staat de manier waarop beide scholen stages succesvol vormgeven en verbinden met de leefwereld van de leerling. Bij Stichting OGVO wordt bovendien toegelicht hoe het vak bovenschools is georganiseerd én hoe het profielwerkstuk volledig in Havo-P is geïntegreerd. Laat je inspireren door concrete voorbeelden, leerpunten en de praktische uitwerkingen van beide scholen. Samen gaan we in gesprek over hoe je deze waardevolle cross-over tussen stage, profielwerkstuk en Havo-P ook binnen jouw eigen onderwijs vormgeeft.

Wendie Lenssen (Programmaregisseur Platform Havo-P) & Marius van der Stege (Regiocoördinator Platform Havo-P)

11

Havo-P en hbo: samenwerken in de regio

Voor docenten

Hoe bouwen we samen aan een soepele en betekenisvolle overgang van havo naar hbo? Ontdek inspirerende voorbeelden van regionale samenwerking tussen scholen en hogescholen. Ga in gesprek over kansen, uitdagingen en concrete stappen voor een krachtige regionale leerroute voor leerlingen.

Douwe van der Hucht (Projectleider hbo en bedrijven Platform Havo-P, beleidsadviseur aansluitmanagement HAN) & Casper Gardeniers (Regiocoördinator Platform Havo-P)

Overige sessies pagina 3

Kennismaken met Team Platform Havo-P

Robbert van der Veer
Voorzitter
robbert@havo-p.nl

Wendie Lenssen
Programmaregisseur
wendie@havo-p.nl

Kim Koehorst
Projectleider regionetwerk
kim@havo-p.nl

Douwe van der Hucht
Projectleider hbo en bedrijven
douwe@havo-p.nl

Jannet Marechal-van Dijken
Projectleider scholing
jannet@havo-p.nl

Babs van Sleeuwen
Trainer scholing
babs@havo-p.nl

Wilma Bredewold
Trainer scholing
wilma@havo-p.nl

Tessa Koopman
Communicatie
tessa@havo-p.nl

Lotte Huijsman
Communicatie
lotte@havo-p.nl

Kennismaken met Team Platform Havo-P

Casper Gardeniers
Regiocoördinator
Oost-Brabant/Limburg
casper@havo-p.nl

Erna Gerritsen
Regiocoördinator
Gelderland/Overijssel
erna@havo-p.nl

Frank Ensel
Regiocoördinator
Noord-Holland
frank@havo-p.nl

Jeroen Vis
Regiocoördinator
Amsterdam/Zuid-Holland/Utrecht
jeroen@havo-p.nl

Kitty van Veen
Regiocoördinator
Zuid-Holland
kitty@havo-p.nl

Marius van der Stege
Regiocoördinator
Overijssel/Flevoland/Utrecht/Drenthe
marius@havo-p.nl

Robin Kop
Regiocoördinator
Zeeland/West-Brabant
robin@havo-p.nl

Ryco Wolbers
Regiocoördinator
Friesland/Groningen/Drenthe
ryco@havo-p.nl

Samen bouwen aan een sterk netwerk voor Havo-P!

Wat vond je van onze eerste landelijke bijeenkomst?

Laat het ons weten!

havo-p.nl